

[Christmas Møller.]

„og at Landets Købeevne staar til Raadighed som Forhandlingsinstrument.“

Det er for saa vidt Handelsministerens eneste rigtige Argument for Lovforslaget og Ordningens Fortsættelse.

Landets Købeevne som Forhandlingsinstrument! Ja, jeg husker tilbage til et konservativt Landsmøde, afholdt i Haderslev i 1922, hvor mine ærede Partifæller det ærede Medlem Hr. Pürschel og det ærede Medlem Hr. Drachmann sagde saa at sige det samme under andre Forhold, ikke saa vanskelige Forhold som i Dag, men saaledes som Verden udviklede sig, vanskelige nok; de sagde: skal vi ikke indrette vor Toldlovgivning, skal vi ikke indrette hele vor Lovgivning saaledes, at vi bruger Landets Købeevne som Instrument, naar det gælder at finde Afsætning ogsaa for vore Varer. Det tog Handelsministeren 11 Aar; men nu staar det i Bemærkningerne, ganske vist ikke udformet paa en Maade, som kan være tilfredsstillende for os; thi det maa man være klar over, at en Valutacentralordning, en fast Institution, et Regeringskontor, hvor dygtigt det end er administreret, hvor dygtigt det end bliver ledet af den enkelte Mand, aldrig vil kunne være paa den Maade til Nytte for Samfundet, som det vil være at følge de Veje, vi Konservative for Aar tilbage pegede paa.

Maa jeg i denne Forbindelse angaaende Valutacentralens Administration sige, at saa vidt jeg kan skønne, er det naturligvis rigtigt, at der paa et eller andet Omraade kan være begaaet Fejl fra Valutakontorets Side. Men i det store og hele tror jeg, man har Lov til at sige, at Valutakontoret har stræbt at være saa retfærdigt og retsindigt, som det overhovedet er muligt. Jeg for mit Vedkommende tror, at en for billig Administration af Valutakontoret, der har medført et for ringe kvalificeret Medarbejderskab, har bevirket, at man ikke altid har kunnet faa saa gode og rigtige Afgørelser, som man skulde have. Men derfor er der Grund til at gaa tilbage til 1932 og sige: Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Hans Nielsen i, at det gik i Sandhed hurtigt i Januar 1932. Landbrugets Førstemand paa det politiske Omraade behøvede blot at sige, at han ønskede denne Ordning, saa fik man den. Man var nogenlunde ligeglad med, om vi Konservative var med; det interesserede slet ikke dengang, fordi man havde den store demokratiske Trekant i Orden. Jeg er slet ikke saa sikker paa, at man skønner helt saaledes i Dag.

Vi sagde i 1932 endnu dette, at et saa-

dant Kontor som Valutacentralen meget nemt vilde blive et mægtigt Socialiseringsapparat. Vi bemærker da ogsaa, at det, der sker, er dette, at Socialdemokratiet siger — det siges maaske mindre herinde i Salen, men til Gengæld hyppigere uden for Salen —, at Valutacentralen og mange andre Foranstaltninger skal anvendes til den Socialisering, som naturligvis er Socialdemokratiets Maal.

Jeg tror derfor, det er nødvendigt straks at slaa fast, at ligesom man under Krigen fra konservativ Side var villig til at gaa med til en Række Foranstaltninger, som under normale Forhold ikke kunde være tiltalende for en, men hvor Maalet naturligvis ogsaa var, saa snart de ekstraordinære Forhold hørte op, at afvikle disse — og man kan vel i det store og hele sige, at det ogsaa er lykkedes, for saa vidt i Løbet af forbløffende kort Tid, fra 1920 til 1921, at komme ud af Krigsrestriktionerne —, saaledes er det ogsaa nødvendigt at man angaaende Kriserestriktionerne maa være klar over, at Medvirken fra vor Side til, at disse Restriktioner skal skabe en permanent Tilstand i Landet, maa man ikke forvente.

Men naar jeg siger dette, kunde man spørge: Har Handelsministeren da ikke Ret i, at Krisen for saa vidt er større, Vanskelighederne paa dette Omraade værre, end de nogen Sinde har været? Jeg er ikke uenig med Handelsministeren i, at med Hensyn til den frie Afsætning paa fremmede Markeder er Krisetilstanden for Danmark maaske i Dag værre end nogen Sinde. Men man maa her være klar over en Ting yderligere, nemlig over, at det, som vi ofte i almindelig Tale kalder en Krisetilstand, det, som skaber Problemet, er dette, at Verden et saa langt Stykke Tid har været i denne Tilstand, at vi ikke mere har Lov til at kalde det en Krisetilstand, vil være inde i en Selvforsyningspolitik, som naturligvis er saare farlig for Danmark. Spørgsmaalet om Afsætningen af vore Varer vil i et meget langt Stykke Tid, Aar frem, saa vidt man kan skønne i Dag, vedblive at være et meget stort Problem.

Jeg bedømmer altsaa Situationen saaledes, at man med Hensyn til Afsætningen af dette Lands Varer, Landbrugsvarer i første Række, ikke kan skildre Fremtiden mørk nok.

Men hvis det paa den anden Side er rigtigt, at dette ikke er en forbigaaende Krisetilstand, men at det er en mere stedsevarende Tilstand, saa er det ogsaa rigtigt, at den, som ikke ønsker at komme over i en stedsevarende Socialisering, vil se hen til